

ተ ሚ ጋ ቾ

ሰኔ 30 ቀን 2009 ዓ.ም. ቅፅ ፩ ፤ ቁጥር ፩/፪ሺ፱ በየ፪ ወራት የሚታተም።

ኢሕገግ የጠበቆች የሥነምግባር ደንብ አፈፃፀም ተግዳሮቶችና የወደፊት አቅጣጫዎች ላይ የግማሽ ቀን ውይይት አዘጋጀ

የኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማኅበር “የጠበቆች የሥነምግባር ደንብ አፈፃፀም ተግዳሮቶችና የወደፊት አቅጣጫዎች” በሚል ርዕሰ-ጉዳይ በኪነግብ ሆቴል ግንቦት 26 ቀን 2009 ዓ.ም. ውይይት አካሂዷል። በዚህ የግማሽ ቀን ወይይት ላይ የኢ.ፌ.ዲ.ሪ. ፌዴራል ጠቅላይ ዐ/ሕግ የጥብቅና ፈቃድ አስተዳደር ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር አቶ ፈቃዱ ደምሴ እና የቀድሞ የማኅበሩ ምክትል ፕሬዝዳንት እና የሕግ አማካሪና ጠበቃ የሆኑት አቶ አበበ አሣመረ በፅሁፍ አቅራቢነት የሕግ አማካሪና ጠበቃ የሆኑት አቶ በሻዳ ገመቹ በአወያይነት መሳተፋቸውን ቁጥራቸው ወደ 70 የሚጠጉ የሕግ ባለሙያዎች በአውደጥናቱ ላይ መገኘታቸው ታውቋል። በዚህ የግማሽ ቀን የውይይት መድረክ ላይ የማኅበሩ ፕሬዝዳንት አቶ ቴዎድሮስ ምህረት የእንኳን ደህና መጣችሁ መልዕክትና የውይይቱን በይፋ መከፈት አብስረዋል።

በውይይቱ ላይ የጠበቆች የሥነምግባር ደንብ አፈፃፀም ተግዳሮቶችና የወደፊት አቅጣጫዎች ላይ ያተኮሩ ሁለት ፅሁፎች የቀረቡ ሲሆን አቶ ፈቃዱ ደምሴ የሥነምግባር ፅንሰ ሃሳብና ምንነትን፣ የሥነ ምግባር ምንጮችንና የሥነ ምግባር መርሆዎችን የፌዴራል ፍ/ቤቶች ጠበቆች የሙያ ሥነ ምግባር ምንነትና ጠቀሜታዎቹን ፤ የጥብቅና ፈቃድ አስተዳደር ሥራዎች ለመስራት ያሉ አስቸኳይ መልካም አጋጣሚዎችን፣ ውስንነቶችን፣ በጠበቆች በኩል የሚፈፀሙ የሥነ ምግባር ግድፈትና ችግሮችን፣ ደንበኞች በጠበቆች ላይ ያሏቸውን አስተያየትና ምልክታት፣ ጠበቆች እራሳቸው የሚያነሱባቸው ችግሮች፣ ጠበቆች ሊላበሱባቸው የሚገቡ ዋና ዋና ነጥቦችን በመለየትና ለችግሮቹ የመፍትሔ ሃሳቦችን በማብራራት ገለፃቸውን አጠቃለዋል።

ሌላው የዕለቱ የመወያያ ጽሁፍ አቅራቢ የሆኑት አቶ አበበ

አሣመረ ፅሁፋቸው ቀደም ሲል የጠበቆች የሥነ ምግባር ችግርን በተመለከተ ለትራንስፓረንሲ ኢትዮጵያ የቀረበ እንደነበር እና በዕለቱ የሚያቀርቡት ፅሁፍም ከዚህ ጥናት ላይ ተወስዶ ለዚህ መድረክ እንዲመጥን ተደርጎ የተዘጋጀ መሆኑን ለተሳታፊው አስገንዝበዋል። ማብራሪያቸውን በመቀጠል ሕግና የሕክምና ሙያ እጅግ ረዘም ያለ ጊዜን ያስቆጠሩ የሥነ ምግባር መርሆዎች ያሏቸው ሙያዎች መሆናቸውን ያስታውሱት አቶ አበበ ጥብቅና ፍትህ ማግኘት ለሚባለው ለሰዎች መሠረታዊ መብት መረጋገጥ አዎንታዊ አስተዋፅዖ የሚያበረክት የሙያ ዘርፍ እንደመሆኑ መጠን ከፍ ባለ የሞራል ደረጃ እና ግብረገባዊ በሆነ እኩኝነት ሙያውን ተግባራዊ ማድረግ እንደሚያስፈልግ አበክረው ገልጸዋል። እያይዘውም ከተለያዩ አካላት በሰበሰቧቸው መረጃዎች መሠረት እንደ አንድ ጠበቆች ሙያው ከሚጠይቀው ሥነምግባር ውጭ

(ወደ ገፅ 5 የዞረ)

የኢትዮጵያ ሕግ ባለሙያዎች ማኅበር መልዕክት

የኢትዮጵያ ሕግ ባለሙያዎች ማኅበር በሀገራችን ውስጥ ካሉ የሙያ ማህበራት መካከል በአንጋፋነቱ ግንባር ቀደም ሲሆን በቅርቡም የ50ኛው ዓመት በዓሉን በደመቀ ሁኔታ በልዩ ልዩ ዝግጅቶች አክብሯል። በእነዚህ ዓመታት ማህበራችን ሁኔታዎች በፈቀዱት መጠን የተለያዩ ሥራዎችን አከናውኗል። እያከናወነም ይገኛል።

በዚህ ረገድ ለማህበራችን አባላት እየተሰጡ የሚገኙት ተከታታይ ትምህርትና ሥልጠናዎች፣ ለማህበረሰቡ የተመቻቸት የነጻ የሕግ ምክርና የጥብቅና አገልግሎቶች፣ በተሟላችን እና በኢትዮጵያ ጠበቆች መጽሔት እየተሰራጨ የሚገኙት የግንዛቤ ማስጨበጫ ጽሑፎችና የምርምር ሥራዎች በዚህ ረገድ ተጠቃሽ ናቸው። ከዚህ በተጓዳኝ ማህበሩ የጋን-አፍሪካ ጠበቆች ማህበርን በመመሥረት ረገድ ያለው እጅግ የላቀ ሚና እና ከዓለም ዓቀፍ የጠበቆች ማህበር አባል መሆኑና ያለው ጥብቅ የሥራ ቁርኝት የማህበራችንን ዓለምዓቀፋዊ ተቀባይነት ማሳያ ናቸው።

ይህ የማህበሩ አገልግሎት ግን በአባላት ውስንነት ምክንያት ሁሉንም የሕግ ባለሙያ ጠቅሚል ለማለት አያስፈልፍም። የሕግ ባለሙያዎች በሕብረተሰቡ ውስጥ ካላቸው ስፍራ አንጻር እና በእውቀትም ሆነ በገንዘብ የሚያደርጉት አስተዋጽኦ ከፍተኛ ነው። ሙያው ለሌሎች ችግር መድረስን እና መጨነቅን የሚጠይቅ በመሆኑ የሕግ ባለሙያዎች ከዚህ አንጻር ብዙ ይጠበቅብናል። ማኅበሩ የቆመላቸውን እሴቶች በተለይም የሕግ የበላይነት መከበር እና የፍትህ ተደራሽነትን እውን ለማድረግ የሕግ ባለሙያዎች አቅማቸው የፈቃደውን አስተዋፅዖ ማድረግ ይጠበቅባቸዋል። ማኅበራችን ለነዚህ እሴቶች የቆመ በመሆኑ ተገቢውን አስተዋጽኦ ለማድረግ ተገቢው መድረክ ነው ብለን እናምናለን። በመሆኑም በዚህ አጋጣሚ በብዙ መቶዎች የሚቆጠሩ የማህበራችን አባላትና ተባባሪ አባላት አስከክሁን ላደረጉት አስተዋጽኦና ድጋፍ ምስጋኛችን እያቀረብን የማህበሩ አባላት ያልሆኑና በተለያዩ ኃላፊነት ላይ የሚገኙ የሕግ ባለሙያዎች የማህበሩ አባል፣ እንዲሁም የዩኒቨርሲቲ የሕግ ተማሪዎች ደግሞ ተባባሪ አባል በመሆን ለሀገራችን የሕግ ሥርዓት መገልበት የበኩላችንን አዎንታዊ አስተዋፅኦ በጋራ ማጠናከት እንችል ዘንድ በማህበሩ የሥራ አሥሪያዊ ኮሚቴ ሥም ጥሪዬን አቀርባለሁ።

ቴዎድሮስ ምህረት
የማህበሩ ሊቀመንበር

በዚህ ዕትም

- ⇒ የማኅበሩ መልዕክት 1
- ⇒ ዜና 2
- ⇒ ከጠበቃ ማርቆስ ወልደሰንበት ጋር .....ቃለ መጠይቅ 4
- ⇒ ስለአዲሱ የንግድ ምዝገባና 6
- ⇒ ልዩ ልዩ መረጃ 8

ኢሕገግ ነፃ የሕግ ድጋፍ መስጫ ማዕከላትን በአሳይታ እና በጋምቤላ ከፈተ

የኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማኅበር በኢትዮጵያ መንግስትና በአውሮፓ ኅብረት በሚካሄደው ሁለተኛው ዙር የሲቪል ሶሳይቲ ፈንድ 2 ፕሮግራም ባገኘው የገንዘብ ድጋፍ በአፋር ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት አሳይታ ከተማ እና በጋምቤላ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ጋምቤላ ከተማ ሁለት የነፃ የሕግ ድጋፍ መስጫ ማዕከላትን ማቋቋሙ ታወቀ።

ኢሕገግ በአፋር ክልል አይሳኢታ ወረዳ ፍርድ ቤት ጋር የመግባቢያ ሰነድ በመፈራረም በፍ/ቤቱ ቅጥር ግቢ ውስጥ ለማዕከሉ የሚሆን ቢሮ በነፃ

(ወደ ገፅ 7 የዞረ)

ማስታወሻ

የማኅበሩ ፕሬዝዳንት የነበሩት አቶ ታምራት ኪ/ማርያም ከጥር 2009 ዓ.ም. ጀምሮ በአቶ ቴዎድሮስ ምህረት መተካታቸውን ለአንባቢያን እንገልጻለን።

ኢትዮጵያ በውጭ ሀገር የተሰጡ የግልግል ውሳኔዎች በኢትዮጵያ ሕግ ያላቸው ተቀባይነትና ተፈጻሚነት ላይ የግማሽ ቀን ውይይት አካሄደ

የኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማኅበር(ኢሕባማ) “በውጭ ሀገር የተሰጡ የግልግል ውሳኔዎች በኢትዮጵያ ሕግ ያላቸው ተቀባይነትና ተፈጻሚነት” በሚል ጭብጥ ላይ ያተኮረ የግማሽ ቀን ውይይት መስከረም 28/2009 ዓ.ም. ከ 2:30- 7:00 በራስ ሆቴል የሀገር ባሕል አዳራሽ ማካሄዱ ታወቀ። ለውይይቱ መነሻ የሚሆን ጽሁፍ ያቀረቡት በመስከረም 2ኛ ዲግሪ ያላቸው፤ የሕግ አማካሪና ጠበቃ አቶ ሚካኤል ተሾመ ሲሆኑ በሃሳብ ሰጭነት በውይይቱ ላይ የተካፈሉት ወ/ሪት ልዩ ታምሩ የአፍሪካ የዓለም አቀፍ የግልግል ዳታቤዝ (I - Arb

Africa) መሥራችና ዋና ዳይሬክተር ሲሆኑ ረዳት ፕሮፌሰር ፍቃዱ ጴጥሮስ በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የሕግና የሀገር አስተዳደር ኮሌጅ መምህር እና የሕግ አማካሪና ጠበቃ በአወያይነት መሳተፋቸው ታውቋል። የኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማኅበር ፕሬዚዳንት አቶ ታምራት ኪዳነማርያም ባደርጉት የመክፍቻ ንግግር ለጽሁፍ አቅራቢው ለአቶ ሚካኤል ተሾመ፤ ለሃሳብ ሰጭዋ ወ/ሪት ልዩ ታምሩ እንዲሁም ለአወያይ ረዳት ፕሮፌሰር ፍቃዱ ጴጥሮስ ላሰዩት በጎፍቃደኝነት አመሰግነው በተለይ ረዳት ፕሮፌሰር ፍቃዱ ጴጥሮስ እንደ አምና ሁሉ በዚህ

ውይይት ላይ በመገኘት የምንጊዜም አጋርነታቸውን አረጋግጠውልናል” በማለት አድናቆታቸውን ገልጸዋል። በዚህ ንግግራቸው አቶ ታምራት በዚህ ዓመት በተለያዩ ርዕሰ ጉዳዮች በተለይም በግልግል ዳኝነት፣ በግንባታ ሕግ፣ በንግድ ምልክት ሕግ እንዲሁም በቅጂና ተዛማጅ ሕጎች ዙሪያ ማኅበሩ የተለያዩ ሥራዎችን ለመሥራት ዕቅድ ይዞ በመንቀሳቀስ ላይ እንደሚገኝ ለተሳታፊዎች ይፋ አድረገዋል። በዕለቱ ወይይት ላይ 40 ተሳታፊዎች ተገኝተዋል።

በባለአክሲዮን ውክልና የመሳተፍ መብት አድማስ የተካሄደ ውይይት

የኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማኅበር “በንግድ ሕግ መሠረት በባለአክሲዮን ውክልና የመሳተፍ መብት አድማስ ወይም “ Exercising Proxy Right under the Commercial Code” በሚል ርዕስ ጥቅምት 26 ቀን 2009 ዓ.ም. ከጠዋቱ 3:00 እስከ ከቀኑ 7:00 በዋቢ ሽቦሌ ሆቴል የግማሽ ቀን ትምህርታዊ ውይይት አካሄዷል። በአቶ ኃይሉ ቡራዩ/ጠበቃና የሕግ አማካሪ/ ፅሁፍ አቀራቢነት እና በአቶ ማርሻል ፍቅረሚናቸስ የቀድሞ ቡና ኢንተርናሽናል ባንክ

የቦርድ ሊቀመንበርና የሕግ አማካሪና ጠበቃ አወያይነት የተካሄደውን ይህን የግማሽ ቀን ትምህርታዊ ውይይት በእንኳን ደህና መጣችሁ መልዕክት የከፈቱት የኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማኅበር ፕሬዚደንት አቶ ታምራት ኪዳነማርያም ሲሆኑ ፕሬዚዳንቱ በዚህ ንግግራቸው የአለቱ ውይይቱ የተዘጋጀው በማህበሩ የተከታታይ የሕግ ትምህርት ቋሚ ኮሚቴ መሆኑንና ኮሚቴው ከያዛቸው ተከታታይ የሕግ ትምህርት እቅዶች መካካል በባለአክሲዮን ውክልና የመሳተፍ መብት

አድማስ ላይ የሚደረገው የአለቱ ውይይት አንዱ መሆኑን አስታውሰው ማህበሩ ወደፊት በንግድ ሕግ ዙሪያ ሰፊ ሥራ ለመስራት ማቀዱን ለተሳታፊዎች ገልጸዋል። ከግል እና የመንግሥት ባንኮች፣ ከብሔራዊ ባንክ፣ ከፌደራል ፍ/ቤቶች፣ ከአዲስ አበባ ከተማ ፍ/ቤቶች፣ ከጠቅላይ ዐ/ሕግ፣ ከንግድ ሚኒስቴር፣ ከኢንቨስትመንት ባለሥልጣን ከማህበሩ አባላትና የሕግ ባለሙያዎች የተወጣጡ 57 ባለሙያዎች በውይይቱ መሳተፋቸው ታውቋል።

የኮንስትራክሽን ሕግን ዋና ዋና ገፅታዎች የሚዳስስ ዓውደ ጥናት ተካሄደ

የኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማኅበር “የኮንስትራክሽን ሕግ/ውል ዋና ዋና ገፅታዎች” በሚል ርዕስ ታኅሳስ 1 ቀን 2009 ዓ.ም. ከጠዋቱ 3:00 እስከ ቀኑ 6:30 በሰሜን ሆቴል የግማሽ ቀን ትምህርታዊ ውይይት አካሄዷል። በአቶ ፋሲል ታደሠ የሕግ አማካሪና ጠበቃ እንዲሁም በመስከረም በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ሌክቸረር ጽሁፍ አቅራቢነት በመስከረም የረዥም ጊዜ ልምድ ባላቸው እና የሕግ አማካሪና ጠበቃ በሆኑት በአቶ ዜና ደባሱ

አወያይነት የተካሄደውን የግማሽ ቀን ወይይት የኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማኅበር ፕሬዚዳንት አቶ ታምራት ኪዳነማርያም የመክፈቻ ንግግር ያደረጉ ሲሆን በዚህ ንግግራቸው ውይይቱን ያዘጋጁት የማኅበሩ የኮንስትራክሽን ሕግ ኮሚቴ ከተከታታይ የሕግ ትምህርት ኮሚቴ ጋር በመተባበር መሆኑን ጠቅሰው ጽሁፍ አቅራቢውን አቶ ፋሲል ታደሠን እና አወያዩን አቶ ዜና ደባሱን በትምህርታዊው ውይይት ላይ በመገኘት በመስከ

ያላቸውን እውቀትና ልምድ ለማካፈል ፈቃደኛ ሆነው በመምጣታቸው እንዲሁም ተሳታፊዎች የማህበሩን ግብዣ ተቀብለው በውይይቱ ላይ ለመሳተፍ በመምጣታቸው አመሰግናለን። ከማህበሩ አባላት እና ሌሎች የሕግ ባለሙያዎች፤ በኮንስትራክሽን ዘርፍ ከተሰማሩ ድርጅቶች እና ማህበራቶች የተወጣጡ 74 ተሳታፊዎች በውይይቱ ላይ መገኘታቸው ታውቋል።

የኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማኅበር እና የኢትዮጵያ ወጣት የሕግ ባለሙያዎች ማኅበር የ30 ደቂቃ የፊደሎ ፕሮግራም ጀመረ

የኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማኅበር ከሶሎሞን አድቨርት ኤንድ ፕብሊኬሽን ጋር ለ25 ተከታታይ ሳምንታት በኤፍ ኤም አዲስ 97.1 “የኔ መንገድ” በሚለው የፊደሎ ፕሮግራም አማካኝነት በፍትህ ተደራሽነት እና ሌሎች ሕግ ነክ ጉዳዮች ላይ

ዘወትር ሃሙስ ከምሽቱ 3:00-3:30 የ30 ደቂቃ ፕሮግራሞችን ለማዘጋጀትና ለማስራጨት በገባው ውል መሰረት ፕሮግራሙ ከሚያዝያ 19 ቀን 2009 ዓ.ም ጀምሮ መሰራጨት መጀመሩ ታወቀ። ፕሮግራሙ በገንዘብ የሚደግፈው የአውሮፓ

ሕብረት ሲሆን ይህ ዜና እስከ-ሚዘጋጅበት እለት ድረስ በተለያዩ የሕግ ጉዳዮች ላይ ያተኮሩ ፕሮግራሞች በአየር ላይ መዋላቸው የታወቀ ሲሆን ስርጭቱ በመጨረሻ ወራቶችም እንደሚቀጥል ከማኅበሩ ጽ/ቤት የወጣው መረጃ ያመለክታል።

በኢትዮጵያ የቅጂና ተዛማጅ መብቶች ሕግ እና የኮፒራይት የጋራ አስተዳደር ማኅበራት አመራረትና

አሠራር ላይ ያተኮረ ውይይት ተካሄደ

የኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማኅበር ከኢትዮጵያ አዕምሯዊ ንብረት ኤጀንሲ ጋር በመተባበር “የኢትዮጵያ የቅጂና ተዛማጅ መብቶች ሕግ ቅኝት” በቀድሞ የኢሕባዎ ፕሬዚዳንት አቶ ታምራት ኪዳነማርያም /የሕግ አማካሪና ጠበቃ/፤ “የኮፒራይት የጋራ አስተዳደር ማኅበራት አመራረ አሠራር በንጽጽር የቀረበ ጥናት” በወ/ት ሰብለ ገብረጊዮርጊስ /የሕግ አማካሪና ጠበቃ/ እንዲሁም፤ “የቅጂና ተዛማጅ መብቶች ማሻሻያ አዋጅ ላይ የቀረበ ጥናት” በአቶ ወሰን ሙሉ / በአዕምሯዊ ንብረት ኤጀንሲ በኮፒራይት ዳይሬክቶሬት የቅጂ መብት ሕጋዊ ተፈጻሚነት በድን መሪ/፤ ታህሣሥ 15 ቀን 2009 ዓ.ም.

ከጠዋቱ 2:30 እስከ ቀኑ 9:00 በአዕምሯዊ ንብረት ኤጀንሲ አዳራሽ የአንድ ቀን ትምህርታዊ ውይይት ማኪኔዳ ታውቋል። የመጀመሪያዎቹን ሁለት የመወያያ ጽሁፎች ላይ የተካሄደውን ውይይት የመሩት አቶ ደረጀ ወርቁ /የሕግ አማካሪና ጠበቃ/ ሲሆኑ የቅጂና ተዛማጅ መብቶች ማሻሻያ አዋጅ ላይ በቀረበው ጽሁፍ ላይ የተካሄደውን ውይይት የመሩት አቶ ዘላለም ጌታሁን /የሕግ አማካሪና ጠበቃ/ መሆናቸው ታውቋል። 76 የሚሆኑ የማኅበሩ አባላት፤ ከሕግ አማካሪዎችና ጠበቆች፤ ከመንግሥት ሠራተኞች፤ ከሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ተወካዮች፤ ከአርት ሙያ ማኅበራት ተወካዮችና ሌሎች ባለድርሻ አካላት የተሳተፉበት

ይህን ውይይት የአንኳን ደህና መጣችሁ መልዕክታቸው የከፈቱት የማህበሩ ፕሬዚዳንት እና የአለቱ ጽሁፍ አቅራቢ አቶ ታምራት ኪዳነማርያም ዐውደጥናቱ እንዲዘጋጅ ወጪውን ከመሸፈን አልፎ ጥናታዊ ፅሁፍም በማቅረብ አስተዋጽኦ ላደረገው ለአዕምሯዊ ንብረት ፅ/ቤት የላቀ ምስጋናቸውን አቅርበዋል። አያይዘውም የኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማህበር የአዕምሯዊ ንብረት ኮሚቴ ማቋቋሙንና ዘርፉን የሚመለከቱ ስራዎችን ለማከናወን እየሰራ መሆኑን ለተሳተፊዎች ገልጸዋል።

ነጻ የሕግ ድጋፍ አገልግሎት እድሎችና ተግዳሮቶች ላይ የአንድ ቀን ዐውደ ጥናት ተካሄደ

የኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማኅበር ከአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ “ከሊኒካል ሌጋል ኤዲዩኬሽን ፕብሊክ ኢንተርሲት ፕሮጀክት” ባገኘው የገንዘብ ድጋፍ የካቲት 24 ቀን 2009 ዓ.ም. በኢ.ፌ.ዲ.ሪ. የፌዴራል ጠቅላይ ዐ/ሕግ አዳራሽ ውስጥ ነፃ የሕግ ድጋፍ አገልግሎትን በሚመለከት የአንድ ቀን አውደ ጥናት አካሄዷል። በአውደ ጥናቱ ላይ የማኅበሩ አመራሮች፤ ከጠቅላይ ዐ/ሕግ ጉዳዩ የሚመለከታቸው ባለሙያዎች፤ ከተለያዩ የከፍተኛ ትምህርት ተቋማት የሕግ ትምህርት ክፍል መምህራናችን ነፃ የሕግ ድጋፍ ማዕከል አስተባባሪዎች፤ የፌዴራል እና የክልል ፍ/ቤቶች ተወካዮች፤ የመንግሥት ተከላካይ ጠበቆች ቢሮ ተወካዮች፤ ጉዳዩ የሚመለከታቸው የሙያ ማኅበራት ተወካዮች፤ የተለያዩ የሚዲያ አካላት እና

ሌሎችም ተሳታፊ በሆኑበት በዚሁ ዓውደ ጥናት የማኅበሩ ፕሬዝዳንት አቶ ቴዎድሮስ ምህረት የአንኳን ደህና መጣችሁና የመክፈቻ ንግግር ሲያደርጉ፤ የቀድሞ የማኅበሩ ፕሬዝዳንት አቶ ታምራት ኪዳነማርያም በአወያይነት፤ እንዲሁም አቶ እንዳልካቸው ወርቁ ከጠቅላይ ዐ/ሕግ የሕግ ማርቀቅና ማስረጃ ዳይሬክቶሬት በሃሳብ ሰጭነት ተካፍለዋል። በአውደ ጥናቱ «ነፃ የሕግ ድጋፍ እና ተግዳሮቶች በፍትህ ብሔር ጉዳዮች» እና «የተከላካይ ጠበቆች በኢትዮጵያ፤ ከፍተኛና መፍትሔዎቻቸው» በሚሉ ርዕሶች ሁለት ጥናታዊ ጽሑፎች በአቶ ጌትነት ምትኩና በአቶ አበራ ኃ/ማርያም እንደቋደገው ተከተላቸው ቀርበው ሰፊ ውይይት ተደርጎባቸዋል። በውይይቱ ነፃ የሕግ

ድጋፍ አገልግሎት በተለያዩ አካላት የሚሰጡ መሆናቸውና ዘርፈ ብዙ ችግሮች የሚስተዋሉባቸው መሆኑን፤ በተለይም የአገልግሎቱ ተጠቃሚዎች የሚለዩበት ወጥ የሆነ መስፈርት አለመኖሩ፤ የአገልግሎት ሰጪ አካላትም በቅንጅት አለመሥራታቸው፤ የአገልግሎት ጥራቱ እምብዛም መሆኑ፤ የአገልግሎት አሰጣጡ በሊጋሾች የገንዘብ ድጋፍ መኖር አለመኖር ላይ የተገጠሙ እና ቀጣይነቱ ሁልጊዜም አጠራጣሪ መሆኑ፤ የ50 ሰዓት ነፃ የሕግ ድጋፍ አገልግሎት ወሰኑ ምን ድረስ እንደሆነ በግልፅ አለመታወቅ እንዲሁም የተከላካይ ጠበቆች ቢሮ እራሱን ችሎ አለመቋቋሙ እራሱን የቻለ ተቋማዊ አደረጃጀትና መዋቅር የሌለው መሆኑና ሌሎች ተዛማጅ ችግሮች ተነስተው ውይይት ተደርጎባቸዋል።

ኢሕባዎ የአዕምሯዊ ንብረትን በተለይም በርን (ስዊትዘርላንድ) እና ፓሪስ ኮንቬንሽን አንጻር የሚዳሰስ ውይይት አዘጋጀ

የኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማኅበር(ኢሕባዎ) “ዓለም አቀፍ ሥምምነቶች በአዕምሯዊ ንብረት በተለይ ከበርን (ስዊትዘርላንድ) እና ፓሪስ ኮንቬንሽን አንጻር” በሚል ርዕስ ላይ ቅዳሜ ሚያዝያ 28 ቀን 2009 ዓ.ም. ከጠዋቱ 2:30 - 6:30 በግሎባል ሆቴል በመስኮ ከፍተኛ ልምድ ባላቸው የሕግ ባለሙያዎች በአቶ አማን አሠፋ/በአ.አ.ዩ. የሕግ እና አስተዳደር ኮሌጅ መምህር፤ የሕግ አማካሪና ጠበቃ/ አቅራቢነት፤ እንዲሁም በአቶ

ኤርሚያስ የማኅበርሃን /በአዕምሯዊ ንብረት ኤጀንሲ የንግድ ምልክቶች ምዝገባና ጥበቃ ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር/ አወያይነት የግማሽ ቀን ትምህርታዊ ውይይት ማዘጋጀቱ ታወቀ። የኢ.ፌ.ዲ.ሪ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የሳይንስ መገናኛና ቴክኖሎጂ ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ ኤ.ፌ.ዲ.ሪ የሳይንስ ሚኒስቴር ፤ለኢ.ፌ.ዲ.ሪ የባሕል ሚኒስቴር የኢ.ፌ.ዲ.ሪ የትምህርት ሚኒስቴር፤ የኮፒራይት የጋራ

አስተዳደር ማኅበር ጊዜያዊ አደራጅ ኮሚቴ ፤የአዲዮ ቪዥዋል አሳታሚዎች ማኅበር ፤የኢትዮጵያ ደራሲያን ማኅበር ፤የኢትዮጵያ ሙዚቀኞች ማኅበር ፤የኢትዮጵያ ፊልም ሠሪዎች ማኅበር በውይይቱ እንዲሳተፉ የተጋበዙ ሲሆን 46 የሚሆኑ ከሚመለከታቸው የመንግስት እና መንግስታዊ ያልሆኑ ባለ ድርሻ አካላት ከኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማኅበር አባላትና ሌሎች የሕግ (ወደ ገፅ 5 የሚሄድ)

በኢንሹራንስ ሕግ ላይ ውይይት ተደርጎ

የኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማኅበር ሚያዝያ 14/2009 ዓ.ም.፤ ከጠዋቱ 2:30 - 6:30 በ“ኢንሹራንስ ሕግ” በተለይም በመድሀን ሊሸፈን የሚችል ጥቅም (Insurable Interest)፤ የኃላፊነት ኢንሹራንስ እና ሠራተኛ እና አካል ላይ የሚደርስ ጉዳት ኢንሹራንስ ላይ ያተኮረ የግማሽ ቀን ትምህርታዊ ውይይት በዋቢ ሸባሌ ሆቴል አካሄዷል። ትምህርታዊ ውይይቱን በአንኳን ደህና መጣችሁ

ንግግር የከፈቱት የማኅበሩ ፕሬዚዳንት አቶ ቴዎድሮስ ምህረት የኢንሹራንስ ሕግ ሰፊ መሆኑን እና ውይይቱ በተወሰኑ ጉዳዮች ላይ የሚያተኩር መሆኑንን በማስታወስ ለትምህርታዊ ውይይቱ መገኛ የሆኑትን ፅሁፎች ያቀረቡትን አቶ ይነበብ ደርሰህ -በግብረት ኢንሹራንስ ሕግ አገልግሎት ሥራ አስኪያጅን፤ በመቀሌ ዩኒቨርሲቲ በሕግ መምህርነት ሲያገለግሉ የነበሩትና አሁን የሕግ አማካሪና ጠበቃ የሆኑትን አቶ ፋሲል አለማየሁን፤ እንዲሁም አወያዩን አቶ ቢንደም አህመድን እና አቶ ይነበብ

ደርሰህን ለጊዜያቸው አመሰግነው ውይይቱን ከፍተዋል። በዚህ ትምህርታዊ ውይይት ላይ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክን ጨምሮ የመንግስትና የግል የመድን ድርጅቶች፤ የፌዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት፤ የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት፤ የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት፤ የአዲስ አበባ ከተማ ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት የኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማኅበር አባላት እና ሌሎች የሕግ ባለሙያዎች የተጋበዙ ሲሆን 66 ተሳታፊዎች በውይይቱ ተካፍለዋል።

ቃለ-ምልልስ

ከጠበቃ ማርቆስ ወልደሰንበት ጋር

ጠያቂ፡-የት እንደተወለዱ እና ያሳለፉትን የትምህርት ሂደት ቢነግሩን?

አቶ ማርቆስ፡-የተወለድኩት በቀድሞ አጠራሩ ጨቦና ጉራጌ ተብሎ በሚጠራው በአሁኑ አጠራሩ በደቡብ ብሔር ብሔረሰብና ሕዝቦች ክልላዊ መንግስት ጉራጌ ዞን ቸሀ ወረዳ ከአባቴ ከ አቶ ወልደሰንበት ሎቢቃ እና ከእናቴ ወ/ሮ አቴላች አረጋ በጋብቻ በ 1935 ተወልጃለሁ። ትምህርት

የጀመርኩት በ 10 (አስር) አመቴ ነው። ከአንደኛ አስከ ስምንተኛ ክፍል ድረስ የተማርኩት እንድብር ቀዳማዊ ሀይለስላሴ ት/ቤት ሲሆን የስምንት ዓመቱን ትምህርት በ ስድስት ዓመት ነው የጨረሰኩት። ሁለተኛ ደረጃ ትምህርቴን በጥሩ ውጤት አጠናቀኩ።

ጠያቂ፡-ወደ ሕግ ትህምርት እንዴት ሊገቡ እንደቻሉ ቢነግሩን?

አቶ ማርቆስ፡-ወደ ሕግ ሙያ የገባሁት በድንገት ነው። የገበሬ ልጅ እንደመሆኔ መጠን መማር የምፈልግ የነበረው ግብርና ነበር። የተለያዩ ሰዎች የተለያዩ ትምህርት እንድማር ይመክሩኝ ነበር። ብዙ አስተማሪዎቼ ሜዲካል ስኩል (medical school) ለምን አትገባም ይሉኝ ነበር። አንዳንዶቹ ደግሞ ለምን ሎዩር (lawyer) አትሆንም ይሉኝ ነበር። ሎዩር የሚለውን ቋንቋ ለመጀመሪያ ጊዜ በዚህ ሰዓት ነበር ልሰማ የቻልኩት። እንዲሁ ሌሎች የቻሉት የሁለተኛ ደረጃ ተማሪ እያለን ትምህርት ቤቴን ወክዬ ዲቤቲንግ ሶሳይቲ (debating society) ውስጥ አሳተፍ ስለነበረ ነው። ፍላጎቴ የሕክምና ትምህርት መማር ቢሆንም ኢንጂነሪንግ

ዲፓርትመንት ተመደብኩ። በዚህ መሀል አክቲቭ ፣ መሪ የመሆን እና ጥሩ ውጤት የማምጣት ፍላጎቴ ከፍተኛ ነበር። በ1956 ሚሊቴሪ አካዳሚ ገባው በአንዳንድ ምክንያት አቋረጥኩ። በቀጣዩ ዓመት ፕብሊክ ሄልዝ ኮሌጅ ገባው እሱንም ልገፋበት አልቻልኩም። ከዚህ በኋላ ወደ አዲስ አበባ መጣሁ። አንድ ማስታወቂያ እየሁ የሕግ ትምህርት መማር የምትፈልጉ የሚል። እኔም ለምን አልወዳደርም ብዬ ተወዳዳርኩ። በዛ ጊዜ ወደ ሕግ ትምህርት ቤት ለመግባት ቢያንስ በማንኛውም የትምህርት አይነት አንድ ዓመት የኮሌጅ ትምህርት ማጠናቀቅና ከ 2.5 GPA በላይ ውጤት መያዝ ይጠበቅ ነበር። መስፈርቱን ስላላሟላሁ pre law program አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ሕግ ት/ቤት መግባት ቻልኩ። ከዛ መማር ጀመርን። ልንጨርስ አንድ ዓመት ሲቀረን ማንኛውም የዩኒቨርሲቲ ተማሪ ብሔራዊ አገልግሎት ማገልገል ግዴታው ስለነበር ለመጀመሪያ ጊዜ ፍርድ ቤት ተመድበን የዜግነት ግዴታችንን መወጣት ጀመርን። ለከፍተኛው ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ጽ/ቤት ተመድቤ ነበር ፍርድ አዘጋጅ ነበር። ፕሬዚዳንቱ አቶ ንጉሴ ይባሉ ነበር። በደንብ አድርገው ነው የሞረዱኝ፤ ያሰለጠኑኝ። ከዚህ በኋላ አንድ ዓመት ስለቀረን ወደ ትምህርት ቤት ተመለስን። በዚህ ሰዓት ከፍርድ ሚኒስቴር ቢያንስ በሳምንት አንድ ቀን እንድንሰራ የቅጥር ጥያቄ ቀረበልኝ። ቅዳሜ ቅዳሜ በወቅቱ በነበረው የዲፕሎማ ደመወዝ ተቀጥረን መስራት ጀመርን። በ1963 ሰኔ ወር ላይ ከዩኒቨርሲቲ ተመረቅን።

ጥቅምት 1 ቀን 1964 ዓ.ም የከፍተኛው ፍርድ ቤት ዳኛ ሆኜ ተሾምኩ። የደርግ መንግስት መጣሁ መጣሁ ሲል እና ንቅናቄውም እየበረታ ሲመጣ ጃንሆይ ዘውዳዊ ስርዓት ለማድረግ በእንዳልካቸው ካቢኔ ሕገ መንግስት በሚረቀቅበት ወቅት በኤክስፐርትነት ተመድቤ አገለግል ነበር። በዛ ጊዜ የአሜሪካ መንግስት ለዳኞች የጉብኝት እድል ይሰጥ ነበርና እድሉ ደርሶኝ አሜሪካ ሄድኩ።

ጠያቂ፡-የህይወት ፍልስፍናዎ ምንድነው?

አቶ ማርቆስ፡- ከዚህ አለም በሞት ከተለየሁ በኋላም እንኳን ስምህን ሊያስጠራ የሚችል ለሕዝብ የሚጠቅም ሥራ ሠርቶ ማለፍ።

ጠያቂ፡-አንድ ጠበቃ ብቁ ባለሙያ ለመሆን ምን ምን ማሟላት እና ማረጋገጥ አለበት ብለው ያምናሉ?

አቶ ማርቆስ፡-አንድ እውነቱ ከሆነ በኢትዮጵያ ውስጥ እስከ መጀመሪያ ዲግሪ ካስተማርክ በኋላ ሁለተኛ ደግሪ እና ሶስተኛ ዲግሪ ሲማሩ ሥነ-ስርዓት ሕግ (ethical rule) ሊኖረው ይገባል። በዚህ ሰዓት የጠፋው ሥነ-ስርዓት ነው። ስለዚህ ሁሉም ቤተሰብ ልጁን ከስር ጀምሮ በሥርዓት ቢያሳድግ አሁን እያስተዋልን ያለነውን ችግር ባልተከሰተ ነበር። መማር እና ማንበብ ማንበብ።

ጠያቂ፡-ረቂቁ የንግድ ሕግ ሙያን በጋራ (Law firm) መልክ እንዲሰጥ ይፈቅዳል እርስዎ ይህንን እንዴት ያዩታል?

አቶ ማርቆስ፡-በኢትዮጵያ ውስጥ ሎው ፈርም (law firm) ማን እንደከለከለ አይገባኝም። መንግስት ከለከለ ይላሉ። ሎው ፈርም ልዩ የሆነ አሰሪዥን ነው የሚሆነው እንጂ የንግድ ተቋም ሊሆን አይችልም። የሎው ፈርም መኖር ዘርፈ ብዙ ጥቅሞች አሉት። ሎው ፈርም ሥራ ሲጀምር

ከዚህ አለም
በሞት ከተለየሁ
በኋላም እንኳን
ስምህን ሊያስጠራ
የሚችል ለሕዝብ
የሚጠቅም ሥራ
ሠርቶ ማለፍ።

ስፔሻላይዜሽን ይፈጠራል። አብዛኛዎቻችን አጠቃላይ ሕግ ነው የተማርነው። የመጣልንን ጉዳይ ሁሉ እንቀበላለን። ሎው ፊርማ ሲቋቋም ግን የሕግ ባለሙያ ምክር እና ድጋፍ ለሚፈልጉ ተገልጋዮች ከእውነተኛ ባለሙያዎች ጋር እንዲገናኙ ይረዳቸዋል።

ሌላ አገር ግን አጠቃላይ ትምህርት ከተማሩ በኋላ በተወሰነ ዘርፍ ስፔሻላይዝ ያደርጋሉ። ከሎሬርሙ ጥቅሞች ውስጥ ለባለሙያዎች ጉዳይ ሙሉ ኃላፊነት ይወስዳል፤ ተቋሙ ግብር ለመንግስት ይከፍላል እና መንግስት ከእያንዳንዱ ባለሙያ ገቢ ላይ ግብር ሊያስከፍል ይችላል።

ጠያቂ፡-የነፃ የሕግ አገልግሎት (Pro bono service) አተገባበር ላይ ብዙዎች ጥያቄ እና ቅሬታ አላቸው እርስዎ በዚህ መርህ አተገባበር ላይ ያለዎት አስተያየት ምን ይመስላል?

አቶ ማርቆስ፡-የሕግ ነጻ አገልግሎት በሚገባ ሥራ ላይ ውሏል ለማለት ይቸግራል። እንደ እኔ እሳቤ በፍርድ ቤት መዋቅር ውስጥ እራሱን የቻለ አስተዳደር ቢኖረውና ለጠበቆች ፍቃድ ከሚሰጠው

አካል ጋር በቅንጅት ቢሰሩ ለተገልጋዮች አርኪና ተደራሽ አገልግሎት መስጠት ይቻላል ብዬ አምናለው። ይህ ደግሞ ለመጣው ጉዳይ የተገኘውን ጠበቃ ከመመደብ ይልቅ እንደ ሎው ፊርም በጉዳዩ ላይ ጠላቅ ያለ አውቀት ያለውን ባለሙያ ማግኘት ያስችላል።

ጠያቂ፡-በእርስዎ እይታ ለአንባቢ ሶስት ምርጥ የሕግ መጻሕፍትን ጠቁሙ ቢባሉ እነማንን ይጠቁማሉ?

አቶ ማርቆስ፡-ያነበብኳቸው መጽሀፍቶች ተዘርዝረው አያልቁም። አሁን ከማስታወሰው Justice, Civil action እና ሕንዶች የ ሲቪል ሕግ (civil law) የሕግ ስርዓት የሚከተሉ ስለሆኑ የእኛም ሀገር ሕግ ከዛም ስለተቀዳ እነሱ የጻፏቸውን መጽሀፍ አብዛኛውን ጊዜ አነባለው። በሌላ ጊዜ ዝርዝሩን ልሰጣቸው ቃል እገባለሁ።

ጠያቂ፡- በመጨረሻ ለጠበቆች ማስተላለፍ የሚፈልጉት መልዕክት ካለዎት ?

አሕጣግ የጠበቆች የሥነምግባር ደንብ አፈፃፀም ተግዳሮቶችና ...

(ከገፅ 1 የዞረ)

የሚሰሩ መኖራቸውን አውስተው የጠበቆች የዲሲፕሊን ጉባዔ በተለያዩ ጊዜያት የሙያውን ሥነምግባር በመተላለፍ ከማስጠንቀቂያ እስከ ፈቃድ መንጠቅ ወሳኔ ያሳለፈባቸው ባለሙያዎች መኖራቸውን በመረጃ አሰደግፈው ለተሳታፊው አቅርበዋል። በዳታ አሰደግፈው ገልፀዋል። በውጭው ዓለም ጠበቆች እራሳቸውን በራሳቸው የሚያስተዳድሩበት ሥርዓት መኖሩን የጠቆሙት አቶ አበበ በሀገራችን ግን የጥብቅናውን ሙያ ማህበራት ሊያስተዳድሩ የሚችሉበት አቅም ላይ

እንዳልሆኑ፤ መንግስትም ለዚህ ዝግጁ አለመሆኑን ጠቁመዋል። ተሳታፊዎች በቀረቡት የመደያ ፅሁፎች ላይ ጥያቄና አስተያየት የሰነዘሩ ሲሆን ከተሰነዘሩት ሃሳቦች የብዙዎችን ትኩርት የሰበው በአወያይ አቶ በሻዳ ገመቹ “እኛ ጠበቆች የሌሎችን ሰዎች ሕይወት፣ ሙብት እና ንብረት በአግባቡ እያስተዳደርን እንዴት የራሳችንን ጉዳይ ማስተዳደር ያቅተናል? የሚል ሞጋችና በሚል የጥብቅናው አስተዳደር በሕግ ባለሙያዎች ማህበር አማካኝነት መምራት የሚችል ስለመሆኑ አመልካች አስተያየት መሰንዘራቸው ታወቋል።

አቶ ማርቆስ፡-ከጠበቆች ማህበር ብጀምር የጠበቆች ማህበር ፍቃደኛ የሆነ ሰው ሁሉ ተጋብዞ መግባት አለበት። ከገባም በኋላ ማነው የሚመራኝ፤ እንዴት አድርጎ ነው የሚመራኝ፤ እና ከመንግስት ጋር እንዴት አግባብቶ ይመራናል ለሚለው የውስጡ ጥያቄ ተገቢውን ምላሽ ማግኘት አለበት። ከዚህ በተጨማሪም ጠንካራና ተፈሪ መሆን አለበት። ለጠበቆች አጽንኦት ሰጥቼ ማስተላለፍ የምፈልገው መልዕክት ጥብቅና ማለት የተከበረ ሙያ ነው። ጠበቃም የተከበረ ባለሙያ ነው። ጠበቃ ማለት የጠብ እቃ አይደለም ጠባቂ እንጂ። ማንኛውም ጠበቃ የሚያዋጣውን ጉዳይ ለገንዘብ ብሎ መያዝ የለበትም። ለማስታረቅ መጣር አለበት። እንደሚያዋጣ እያወቀ ጉዳዮችን ቢይዝ ሁሌ መሸነፍ ይመጣል። ይህ ደግሞ ሌሎች ባለጉዳዮች ወደ እሱ እንዳይመጡ ያደርጋቸዋል። ጠበቃ በገለልተኝነት ዳኝነት መቀመጥ አለበት፤ ለገንዘብ ብሎ መሆን የለበትም።

አሕጣግ የአዕምሯዊ ንብረትን ...

(ከገፅ 3 የዞረ)

ባለሙያዎች የተውጣጡ ተሳታፊዎች በአውደጥናቱ ላይ ተገኝተዋል። የማህበሩ ፕሬዝዳንት አቶ ቴዎድሮስ ምህረት የእንኳን ደህና መጣችሁ ንግግር በማድረግ የሰብሰባውን በይፋ መከፈት ካበሰሩ በኋላ የኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማህበር ከተለያዩ ባለድርሻ የመንግሥት አካላት ጋር በመተባበር የተለያዩ የእርስ በእርስ መማግጫ መድረክ በመፍጠር እና ሥነ-ሕግን በማሳደግ የበኩሉን ድርሻ

በመወጣት ላይ የሚገኝ መሆኑን ገልፀዋል። የተከበሩ አቶ አባይህ ተላክ በኢ.ፌ.ዲ.ሪ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የሳይንስ መገናኛና ቴክኖሎጂ ጉዳዮች ቋሚ ኮሚቴ ሰብሳቢ እንዲሁም የማህበሩን ጥሪ አክብረው በአውደጥናቱ ላይ ለተገኙ ባለሙያዎች ምስጋናቸውን አቅርበዋል። የሰብሳቢው ተሳታፊዎች በሚቀርበው ጽሁፍ ላይ ሃሳብ አስተያየታቸውን በመስጠትና እውቀትና ልምዳቸውን ያካፍላሉ የሚል እምነት እንዳላቸው ለተሳታፊዎች የገለጹት የማህበሩ ፕሬዝዳንት የዕለቱን ትምህርታዊ ውይይት መድረክ ያዘጋጀው ማህበሩ መሆኑን፤ አቶ አማን አሠፋ የመወያየ

የማህበሩ ፕሬዝዳንት አቶ ቴዎድሮስ ምህረት ባደረጉት የመዝገያ ንግግር ጽሁፍ አቅራቢዎች ጊዜያቸውን ሰውተው ፀሁፍ በማቅረባቸው እንዲሁም ኮርኳሪ ሃሰቦችን በመሰንዘራቸው ተሳታፊዎችም አስተያየትና ጥያቄዎችን በመሰንዘር በንቃት በመሳተፋቸው አመሰግነው ግቡን መቷል ብለዋል። አቶ ቴዎድሮስ ምህረት ችግሮቹ ዘላቂና ሀገራዊ መፍትሔ እስኪጠጅላቸው ድረስ ወደፊትም ተከታታይ አውደጥናቶችና ውይይቶች መካሄድ እንዳለባቸው በመጠቆም ንግግራቸውን አጠቃለዋል።

ጽሁፉን ከማቅረብ ባሻገር ለሰብሰባው የሚያስፈልጉ ወጪዎችን በመሸፈን ስፖንሰር ያደረገ በመሆኑ ሊመሰገኑ እንደሚገባ አመልክተው ከአእምሯዊ ንብረት ጽሕፈት ቤት ጊዜያቸውን ሰውተው አወያይ ለመሆን ፈቃደኛ በመሆን የመጡትን አቶ ኤርሚያስ የማኑበርሃንን እንዲሁም የማህበሩን ጥሪ አክብረው በአውደጥናቱ ላይ የተገኙ ባለሙያዎችን በማመስገን እና የዕለቱ ውይይት የተሳካ እንዲሆን በመመኘት የመከፈቻ ንግግራቸውን አብቅተዋል።

በአዲሱ የንግድ ምዝገባና ፈቃድ አዋጅ ውስጥ ስለተካተቱት አዳዲስ ድንጋጌዎች የቀረበ አጭር ማብራሪያ

በመስፍን ታፈሰና ጓዶቹ የሕግ ቢሮ

የንግድ ምዝገባ ማካሄድና የንግድ ፈቃድ ማውጣት በኢትዮጵያ ውስጥ ማንኛውም በንግድ ስራ ላይ ለመሰማራት የሚፈልግ ሰው ማሟላት ያለበት ግዴታዎች ናቸው። እነዚህ ግዴታዎች ላለፉት ስድስት ዓመታት በንግድ ምዝገባና ፈቃድ አዋጅ ቁጥር 686/2002 (“የቀድሞው አዋጅ”) መሰረት ፊንሎት ሲደረጉ ነበር። ይህ የቀድሞው አዋጅ ተሸር በአዋጅ ቁጥር 980/2008 (“አዲሱ አዋጅ”) ተተክቷል። አዲሱም አዋጅ ከጥቅም 29 ቀን 2008 ዓ.ም ስራ ላይ ውሏል። ይህንንም ተከትሎ የሚኒስትሮች ምክር ቤት የንግድ ምዝገባና ፈቃድ ደንብ ቁጥር 392/2009 (“ደንብ”) አውጥቶ ከመስከረም 4 ቀን 2009 ዓ.ም. ጀምሮ በስራ ላይ ውሏል።

በዚህ ፅሁፍ ውስጥ በዚህ አዋጅና ደንብ ውስጥ የተካተቱትን አዳዲስ ለውጦችን እንደሚከተለው በአጭሩ እናቀርባለን።

የንግድ ምዝገባ ዓመታዊ እድሳት

የንግድ ማህበራት ሕጋዊ ሰውነት የሚያገኙት በምዝገባ ነው። የቀድሞው አዋጅ የንግድ ምዝገባ የምስክር ወረቀት በየዓመቱ ወይም በየአምስት ዓመቱ መታደስ እንዳለበት ይደነግግ ነበር። በየአምስት ዓመቱ የማሳደስ አማራጭ በንግድ ሚኒስቴር በኩል ተግባራዊ ያልተደረገ ሲሆን ሁሉም የንግድ ማህበራት የንግድ ምዝገባ የምስክር ወረቀታቸውን በየዓመቱ ሲያሳድሱ ቆይተዋል።

በአዲሱ አዋጅ ግን የንግድ ምዝገባ የምስክር ወረቀት በንግድ ምዝገባው ስርተፈኬት ላይ የተገለፁት ሁኔታዎች ካልተለወጡ በስተቀር (ለምሳሌ አድራሻ) ስርተፍኬቱ የማይለወጥና የማይታደስ አድርጎታል።

የፍራንቻይዝ ስምምነት

በአዲሱ አዋጅ ውስጥ ከተካተቱት

አዳዲስ ኃሳቦች መካከል የፍራንቻይዝ ስምምነት አንዱ ሲሆን በአዲሱ አዋጅ አንቀፅ 2 (33) በተሰጠውም ትርጉም

እውቅና ባገኘው ምርት ወይም አገልግሎት ንግድ ስም ተጠቅሞ እውቅና ባገኘው ምርትና አገልግሎት ባለቤት መሪነት የሰራውን ባህሪና ልምድ ለመካፈል በፍራንቻይዘርና በፍራንቻይዘ መካከል ለጥቅም ተብሎ የሚደረግ ስምምነት ነው። ተብሏል

በአዲሱ አዋጅ አንቀፅ 37 እና በደንቡ አንቀፅ 48 መሰረት የፍራንቻይዝ ስምምነት የሚመዘገብ ሲሆን ለዚህም ልዩ የምዝገባ የምስክር ወረቀት ይሰጣል። የፍራንቻይዝ ልዩ የምዝገባ የምስክር ወረቀት ይታደሳል። ይህን ልዩ የምዝገባ የምስክር ወረቀት ለመውሰድና ለማደስ መቅረብ ያለባቸው መረጃዎች እንደቅደም ተከተላቸው በደንቡ አንቀፅ 49 እና አንቀፅ 50 ላይ ተደንግገዋል። የሰራውን ጥራትና ደረጃ በተመለከተ ፍራንቻይዘው በፍራንቻይዘሩ ደረጃ መሰረት መሰራት እንዳለበትና ተገልጋዮች ከፍራንቻይዘሩ የሚያገኙትን ዓይነት ምርት ወይም አገልግሎት ከፍራንቻይዘው ማግኘት እንዳለባቸው አዲሱ አዋጅ ይደነግጋል።

ሆልዲንግ ኩባንያ

በንግድ ሕጉ የተለያዩ ቦታዎች ላይ ሆልዲንግ ኩባንያ የተጠቀሰ ቢሆንም ድንጋጌዎቹ የተሟሉ ስላልሆኑ በእነዚህን ድንጋጌዎች መሰረት የሆልዲንግ ኩባንያን ትርጉም ለመስጠትና ለመመዘገብ አስቸግሮ ቆይቷል።

በአዲሱ አዋጅ ላይ ግን ሆልዲንግ ኩባንያ በአንቀፅ 2(40) ላይ እንደሚከተለው ትርጉም ተሰጥቶታል፤

ሁለትና ከዚያ በላይ የሆኑ

ኃላፊነታቸው የተወሰኑ የንግድ ማህበራትን ያቀፈ ፣ ልዩ የምዝገባ የምስክር ወረቀት የተሰጠውና በሆልዲንግ የሚመራ ኩባንያ ነው።

ሆልዲንግ ኩባንያ በሆልዲንግ አማካይነት በንግድ ሚኒስቴር መመዘገብና የሆልዲንግ ኩባንያ ምዝገባ ልዩ የምስክር ወረቀት የማውጣት ግዴታ እንዳለበት አዲሱ አዋጅ (አንቀፅ 34) ይደነግጋል። የሆልዲንግ ኩባንያው ልዩ የምዝገባ የምስክር ወረቀት ይታደሳል። የሆልዲንግ ኩባንያውን ልዩ የምዝገባ የምስክር ወረቀት ለማውጣትና ለማደስ መቅረብ ያለባቸው መረጃዎች እንደ ቅደም ተከተላቸው በደንቡ አንቀፅ 37 እና 38 ላይ ተደንግገዋል።

የሆልዲንግ ኩባንያው አባላት ከቡድኑ ሲወጡ ወይም ወደ ቡድኑ ሲቀላቀሉ ለመዝጋቢው አካል በማሳወቅ አስቀድሞ የተሰጠው ልዩ የምዝገባ የምስክር ወረቀት መለወጥ እንዳለበት አዲሱ አዋጅ የሚደነግግ ሲሆን፣ ሆልዲንግ ኩባንያ ከሰነድ ወገኖች ለሚመነጩ ማናቸውም ኃላፊነቶች በአንድነትና በተናጥል ከቡድኑ ኩባንያ አባላት ጋር ኃላፊ እንደሆነ አዲሱ አዋጅ በተጨማሪ ይደነግጋል።

ስለብቸኛ አስመጪዎችና አከፋፋዮች

አዲሱ አዋጅ ከመውጣቱ በፊት የንግድ ሚኒስቴር ለብቸኛ አስመጪዎችና አከፋፋዮች ፈቃድ አይሰጥም ነበር። አዲሱ አዋጅ ይህንን ሁኔታ በአንቀፅ 38 ላይ ግልፅ የሆነ የሕግ መሰረት ሰጥቶታል። ሆኖም ከሥራው ባሕሪ እና አገራዊ ጥቅም አንጻር ብቸኛ አስመጫ ወይም አከፋፋይ ሆኖ መሥራት የሚቻልባቸው የንግድ ሥራ መስኮችን በተመለከተ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ሊያወጣ እንደሚችል አንቀፁ በተጨማሪ ይደነግጋል።

የጠረፍ ንግድ

አዲሱ አዋጅ ከዚህ በፊት በግልፅ የማይታወቅ የጠረፍ ንግድ ልዩ የንግድ ስራ ፈቃድ አካትቷል። የጠረፍ ንግድ ማለት፡

“ ከኢትዮጵያ ድንበር አዋግ ስህተት ሆኖ ለሆኑ ሀገሮች በሁለትዮሽ ስምምነት ወይም በተናጠል ውሳኔ በድንበር አካባቢ የሚኖሩ ሰዎች ወይም ነጋዴዎች ሚኒስቴሩ በጠረፍ ንግድ መመሪያ በሚወስነው መሠረት ከሀገሪቱ ድንበር ባሻገር ጭምር በልዩ ሁኔታ የሚነግዱበት የንግድ ሥራ ዓይነት ነው።”

የጠረፍ ንግድ ለማካሄድ ማንኛውም ሰው መመዘኑን የጠረፍ ንግድ ልዩ የንግድ ስራ ፈቃድ ማውጣት አለበት። የጠረፍ ንግድ ምዝገባ ምስክር ወረቀት እና የጠረፍ ንግድ ልዩ የንግድ ሥራ ፈቃድ ምስክር ወረቀት ለማውጣት ተያይዘው መቅረብ ያለባቸው መረጃዎች እንደ ቅደም ተከተላቸው በደንቡ አንቀፅ 42 እና 44 ላይ ተደንግገዋል።

የዘርፍ ማህበራትን ፣ የውጭ አገር ንግድ ምክር ቤቶችን እና ከውጭ አገር በኢንቨስትመንት የገቡ የሚያቋቁሙትን ማኅበር ስለመመዘን

በአዲሱ አዋጅ አንቀፅ 6(3) መሰረት በፌዴራል ደረጃ የሚቋቋሙ የዘርፍ ማህበራትና በንግድ ሚኒስቴሩ ታምኖበት የተፈቀደላቸው የውጭ አገር ንግድ ም/ቤቶች ቅ/ፅ/ቤቶች በንግድ ሚኒስቴር እንደሚመዘገቡ ደንግጓል። የውጭ አገር ንግድ ም/ቤቶች ቅርንጫፍ ፅ/ቤቶች ማከናወን የሚችሉት ተግባር በሀገር ውስጥ ያሉ የንግድና ዘርፍ ምክር ቤቶች ከሚያከናውኗቸው ተግባራት ጋር ተመሳሳይ ተግባራትን ብቻ እንደሆነ አዲሱ አዋጅ የሚያስረዳ ሲሆን ፣ የቅርንጫፍ ንግድ ምክር ቤቶቹ የምዝገባ የምስክር ወረቀት ለማውጣት ማሟላት ያለባቸው መረጃዎች በደንቡ አንቀፅ 17 ስር ተዘርዝረዋል።

ከዚህ ሌላ ከውጭ አገር በኢንቨስትመንት የገቡ ኢንቨስተሮች የራሳቸውን ማኅበር ሲያቋቁሙ በአገር አቀፍ ደረጃ ኢንቨስትመንትን ለማስተዳደር በሕግ ስልጣን በተሰጠው አካል እንደሚመዘገቡ የአዲሱ አዋጅ አንቀፅ 40(1) ያስረዳል። በዚህ መሰረት ከውጭ አገር በኢንቨስትመንት የገቡ የራሳቸውን ማኅበር ሲያቋቁሙ የሚመዘግባቸው የኢትዮጵያ ኢንቨስትመንት ኮሚሽን ይሆናል ማለት ነው።

የንግድ ሥራ ፈቃድ የማውጫ ጊዜ

በቀድሞው አዋጅ ውስጥ ያልነበረ ከምዝገባ በኋላ ንግድ ፈቃድ መውጣት ያለበትን ጊዜ የሚወስን ድንጋጌ በአዲሱ አዋጅ አንቀፅ 11 ውስጥ እንዲካተት ተደርጓል። በዚህም መሰረት ነጋዴው በንግድ ምዝገባ ተመዝግቦ የንግድ ፈቃድ ሳያወጣ ለአንድ ዓመት የቆየ እንደሆነ መዘጋጠሙ መሰሪያ ቤት የንግድ ምዝገባውን ሊሰርዝ እንደሚችል ይደነግጋል። ሆኖም የተመዘገበው ሰው በማምረት ወይም በኢንጂነሪንግ ወይም በተመሳሳይ የኢንቨስትመንት ንግድ ስራዎች ላይ የተሰማራ ከሆነ የኢንቨስትመንት ስራዎቹን ያላጠናቀቀበትንና የንግድ ስራ ፈቃድ ሊያወጣበት ያልቻለበትን በቁና አሳማኝ ማስረጃ በማቅረብ በየሁለት ዓመቱ በንግድ ስራ ፈቃድ ማሳደሻ ጊዜ ውስጥ እየቀረበ ሲጠይቅና ሲፈቀድለት ብቻ ምዝገባው ሳይሰረዝ እንዲቆይ ሊደረግ እንደሚችል ድንጋጌው በተጨማሪ ያስረዳል።

መዘጋጠሙ መሰሪያ ቤት የንግድ ምዝገባ ስረዛ ከማድረጉ በፊት ግን ነጋዴው መቃወሚያ ሀሳብ ካለው እንዲያቀርብ በተመዘገበበት አድራሻ በደብዳቤ ሊያሳውቀው እንደሚገባ የአዲሱ አዋጅ ድንጋጌ ያስረዳል።

በአስተዳደራዊ እርምጃ ላይ ቅሬታ ማቅረቢያ የጊዜ ገደብ

አዲሱ አዋጅ አንቀፅ 47 ላይ በአስተዳደራዊ እርምጃ ላይ ቅሬታ የሚቀርብበትን አዲስ ስርዐት ዘርግቷል። በዚህም መሰረት አዋጁ እና አዋጁን ተከትለው የወጡ ደንብና መመሪያዎች በሚሸፍኗቸው በማናቸውም ጉዳዮች ላይ በሚሰጡ ውሳኔዎች ላይ ቅሬታ ያለው ማንኛውም ሰው ቅሬታውን አግባብ ላለው ባለስልጣን የበላይ ኃላፊ በ10 ቀናት ውስጥ አቤቱታ ማቅረብ እንደሚችል ተደንግጓል። የበላይ ኃላፊው አቤቱታውን ሰምቶ በአምስት ቀናት ውስጥ ውሳኔውን ለአቤቱታ አቅራቢው በፅሁፍ ማሳወቅ አለበት። በተጠቀሱት ቀናት ውስጥ ውሳኔውን ያላሳወቀ እንደሆነ ወይም ቅሬታ አቅራቢው የበላይ ኃላፊው በሰጠው ውሳኔ ቅር የተሰኘ ከሆነ ቅሬታ አቅራቢው ስልጣን ላለው ፍርድ ቤት አቤቱታውን ማቅረብ ይችላል። አቤቱታውን ማቅረብ የሚችለው በሕግ ጉዳይ ላይ ብቻ ሲሆን የአቤቱታ ማቅረቢያም ጊዜም ውሳኔው ከተሰጠ ወይም ውሳኔው ለአቤቱታ አቅራቢው በፅሁፍ መድረስ ያለበት ጊዜ ካለፈ በሁለት ወር ጊዜ ውስጥ ነው።

የግለሰብ ነጋዴ ወራሾች/ባለትዳሮች መብት

በቀድሞው አዋጅ መሰረት በትራንስፖርት ንግድ ሥራ ተሰማርቶ የነበረ ግለሰብ ነጋዴ ወራሾች እና/ወይም የትዳር ጓደኛ በንግድ ሥራው ለመቀጠል የንግድ ማኅበር ለማቋቋም ያልፈለጉ ከሆነ ከወራሾቹ አንዱ ወይም የትዳር ጓደኛው በሌሎቹ ወራሾች እና/ወይም የትዳር ጓደኛው በሚሰጠው ውክልና መሰረት በንግድ ምዝገባ ከተመዘገበ በኋላ በወኪሉ ስም የንግድ ሥራ ፈቃድ እንደሚሰጠው ደንግጎ የነበረ ሲሆን አዲሱ አዋጅ ይህንን በማስፋት በትራንስፖርት ንግድ ላይ ብቻ ተወስኖ የነበረውን መብት በማንኛውም ንግድ ስራ ላይ እንዲሆን አድርጎ

(ወደ ገፅ 8 የዛረ)

ኢሕባሣ ነፃ የሕግ ድጋፍ መስጫ ማዕከላትን...

(ከገፅ 1 የዛረ)

ማግኘቱ የታወቀ ሲሆን በጋምቤላም ማኅበሩ ከክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት ጋር የመግባቢያ ሰነድ መፈራረሙ ታውቋል። ማኅበሩ በሁለቱም ከተሞች የሚገኙትን

ነፃ የሕግ ድጋፍ ማዕከላትን የቢሮ አቃዎችን በማሟላት እና የሰው ኃይል በመመደብ ከዚህ ዓመት አጋማሽ ጀምሮ አቅም ለሌላቸውና ለችግር ተጋላጭ ለሆኑ የኅብረተሰብ ክፍሎች የሕግ ምክርና የጽሑፍ አገልግሎት መስጠት መጀመሩ ሲታወቅ

እነዚህን ማዕከላት ጨምሮ ኢሕባሣ በአዳማ፣ በአሰላ፣ በጅግጅጋ እና በአዲስ አበባ ያቋቋማቸው ማዕከላት ብዛት ስድስት መድረሳቸው ከማኅበሩ ጽ/ቤት የተገኘው መረጃ ያመለክታል።

በአዲሱ የንግድ ምዝገባና ፈቃድ አዋጅ ውስጥ ስለተካተቱት ...

(ከገፅ 7 የዞረ)

በአንቀፅ 24(3) ላይ ደንግጎታል።

አዳዲስ ቅጣት ድንጋጌዎች

አንቀፅ 49(4) የንግድ ሥራ ፍቃዱን እንዲጠቀምበት በሽያጭ፣ በኪራይ፣ በስጦታ ወይም በተመሳሳይ ሁኔታ ለሦስተኛ ወገን አሳልፎ የሰጠ ማንኛውም ነጋዴ ከብር ፶ሺ (ሃምሳ ሺ) እስከ ብር ፻ሺ (አንድ መቶ ሺ) የገንዘብ መቀጮ እና ከ፩ (አምስት) ዓመት እስከ ፲ (አሥር) ዓመት በሚደርስ ፅኑ እስራት የሚቀጣ ሲሆን አሳልፎ የሰጠው ለውጭ አገር ዜጋ በሆነ ጊዜ ከብር ፪፻ሺ (ሁለት መቶ ሺ) እስከ ብር ፫፻ሺ (ሦስት መቶ ሺ) በሚደርስ የገንዘብ መቀጮ እና ከ፯ (ሰባት) ዓመት እስከ ፲፭ (አሥራ አምስት) ዓመት በሚደርስ ጽኑ እስራት ይቀጣል፤

የንግድ ምዝገባ ሲያካሂድ የማህበሩ የገንዘብ መቀጮ ካፒታል በባንክ በዝግ ሂሳብ እንዲቀመጥ መዘጋጠሙ ለባንኩ ደብዳቤ ይፅፍ ነበር። በአዲሱ አዋጅ ላይ በዝግ ሂሳብ የማስቀመጥ አሰራር ቀሪ ሆኗል።

የቀድሞው አዋጅ ከሚመለከተው ሴክተር መ/ቤት የሚሰጠው የብቃት ማረጋገጫ ሰርተፊኬት ከንግድ ፈቃድ ጋር በየዓመቱ እንዲታደስ የሚጠይቅ የነበረ ሲሆን፣ በአዲሱ አዋጅ ግን የብቃት ማረጋገጫ ሰርተፊኬት የሚጠየቀው ነጋዴው በሚመዘገብበት ጊዜ ብቻ ሆኖ የንግድ ፈቃድ ሲታደስ ይጠየቅ የነበረው የታደሰ የብቃት ማረጋገጫ ሰርተፊኬት ቀሪ እንዲሆን ተደርጓል።

አንቀፅ 49(5) የንግድ ሥራ አድራሻ ለውጥ በአዋጁ መሠረት በወጣው ደንብ በተመለከተው የጊዜ ወሰን ውስጥ ለመዘጋጠሙ መስሪያ ቤት ያላስታወቀ ማንኛውም ነጋዴ ከብር ፭ሺ (አምስት ሺህ) እስከ ብር ፲ሺ (አስር ሺህ) በሚደርስ የገንዘብ መቀጮ እና እስከ ሦስት ወር በሚደርስ ቀላል እስራት ይቀጣል፤

ከዚህ በፊት ሲሰራበት የነበረውና በቀድሞው አዋጅ ቀሪ እንዲሆን ተደርጎ የነበረው የንግድ ማህበራት ሲቋቋሙ በጋዜጣ ለሕዝብ ይፋ የማድረግ አሰራር በአዲሱ አዋጅ አንቀፅ 7(2) ስር እንደገና እንዲካተት ተደርጓል። በዚህም መሰረት አዋጁ ስራ ላይ ከዋለ ጀምሮ የሚቋቋሙ የንግድ ማህበራት የሀገር አቀፍ ስርጭት ባለው ጋዜጣ ለሕዝብ ይፋ መደረግ ይኖርባቸዋል።

አንቀፅ 49(6) በንግድ መዝገቡ ላይ ማሻሻያ ሊያስከትል የሚችል ለውጥ አድርጎ በዚህ አዋጅ ድንጋጌ መሰረት በ ፱ ቀናት ውስጥ ለመዘጋጠሙ መሥሪያ ቤት ያላስታወቀ ማንኛውም ነጋዴ ከብር ፭ሺ (አምስት ሺህ) እስከ ብር ፲ሺ (አስር ሺህ) በሚደርስ የገንዘብ መቀጮ እና ከሦስት ወር በማያንስ ቀላል እስራት ይቀጣል፤

የቀድሞው አዋጅ የአክሲዮን ማኅበር ሥራ አስኪያጅ የሌላ የንግድ ማኅበር ሥራ አስኪያጅ እንዲሆን አይፈቀድለትም ነበር። አዲሱ አዋጅ በአንቀፅ 41 ላይ ይህንን ሁኔታ በማስፋት የንግድ ማኅበር ሥራ አስኪያጅ የሆነ ማንኛውም ሰው በተመሳሳይ ወቅት ከአንድ በላይ የንግድ ማኅበር ስራ አስኪያጅ መሆን እንደማይችል ደንግጓል።

ሌሎች

በቀድሞው አዋጅ አንቀፅ 11(4) ላይ አክሲዮን ማኅበር ያልሆነ የንግድ ማኅበር

የሕዝን መግለጫ

በ2008/2009 ዓ.ም በሞት የተለዩ የኢትዮጵያ የሕግ ባለሙያዎች ማኅበር ስም ዝርዝር

- ◆ አቶ ብርሃነመስቀል ወ/ጻድቅ
- ◆ አቶ ቀፀለ ሙላት
- ◆ አቶ አሸናፊ ረጋሳ
- ◆ አቶ በለው አብዱ
- ◆ አቶ አስቻለው ስጦታው ማርዬ
- ◆ አቶ ተሾመ ገብረማርያም ቦኮን
- ◆ አቶ ጌታቸው ደስታ

የኢትዮጵያ ሕግ ባለሞያዎች ማኅበር

ሥልክ:
+251-011-553-0122

ፋክስ:
251-011-515-2047

መ.ሣ.ቁ.:
700

ኢ-ሜይል:
eba@ethionet.et

ድረገፅ:
www.ethiopian-bar.org

ከሐምሌ 2008 - ሰኔ 2009 ዓ.ም የኢትዮጵያ የሕግ ባለሞያዎች ማኅበርን የተቀላቀሉ አዳዲስ አባላት እና ተባባሪ አባላት ስም ዝርዝር

1 መስዑድ ገበየሁ	12 የኃለሽት ታምሩ /	22 ሲሳይ ወርቅነህ
2 ቁምላቸው ባልቻ	ተባባሪ አባል/	23 ትንሳኤ ስይፈ
3 መሳይ ተደላ	13 አበራ አንጃአበ	24 ያሬድ ኃ/ማርያም
4 ወንድሙ ኢብሳ	14 ታዮ አስራት	25 ዘንባባወ ዘመድኩን
5 ልደቱ አየለ	15 ኢርብ አለሙ	26 ኡስማን መኮንን /ተባባሪ
6 ያሬድ አለማየሁ	16 ደረሰ ሱራፊል	አባል/
7 ሄኖክ ጫላ	17 ኢምሩ ረዳ	27 ጋሻዉ ተገኝ
8 መአዛ ወንድሜነህ	18 ይነበብ ደርሰህ	28 ወሰንየለህ ጥጉ
9 ሙሉጌታ ጉግሳ	19 ፋሲል አለማሁ	29 ካህሁን ወርቁ
10 አብዱርህማን መሀመድ	20 ሸፈራዉ ጉሴ	30 ሙሉቀን ተሾመ
11 አዲሱ ድሬሳ	21 ኤሚ ደረሰ	31 ቢንያም ታፈሰ